

Київський Національний Лінгвістичний Університет

Факультет Сходознавства

Кафедра Китайської Філології

Курсова робота

з китайської філології на тему:

**Функціональні особливості засобів реалізації категорії
порівняння в сучасній китайській мові**

Кравченко Катерини Володимирівни

студентки IV курсу, групи Пкит 0719

Спеціалізація 035.06 Східні мови і література

Філологія (Переклад(китайська))

Науковий керівний викл. Мерзлюк Д.О.

Національна шкала _____

Кількість балів ____ ЄКТС ____

Члени комісії

(підпис) (прізвище та ініціали)

(підпис) (прізвище та ініціали)

(підпис) (прізвище та ініціали)

Київ - 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. КАТЕГОРІЯ ПОРІВНЯННЯ В СУЧАСНОМУ ЛІНГВІСТИЧНОМУ ДИСКУРСІ.....	6
1.1. Порівняння як мовленнєве явище.....	6
1.2. Поняття порівняння в китайській мові. Види порівняльних речень.....	14
1.3 Структура порівняння в китайській мові	
Висновки до розділу 1.....	19
РОЗДІЛ 2. ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ РЕАЛІЗАЦІЇ КАТЕГОРІЇ ПОРІВНЯННЯ В СУЧАСНІЙ КИТАЙСЬКІЙ МОВІ.....	26
2.1 Прийменник 比 як засіб реалізації порівняння.....	23
2.2 «像» та «跟» як засоби реалізації порівняння.....	
2.3 Прийменник 不如 як засіб реалізації порівняння.....	36
2.4 Прислівники 最 та 更 як засоби вираження порівняння	
Висновки до розділу 2.....	38
ВИСНОВКИ.....	
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	

ВСТУП

Мова — це складна комунікативна система, в якій, як і в світі загалом, усе має свою унікальну природу. Це визначається специфікою використання мови в індивідуальних мовленнях усіх мовців. Завдяки мові формується *homo sapiens*. Тільки людина розуміє мову. Її мова є комплексним засобом усвідомлення і вираження всіх людських властивостей людини, формування і вираження думки, свідомості, нескінченності розвитку духовно-емоційних сфер. Порівняння як вираз зіставлення двох протилежних речей є актом реалізації самого факту життя та еволюції. Тож, не дивно, що дана категорія в лінгвістичному дискурсі займає вагове місце.

Процес дослідження категорії порівняння має тривалу історію. Ще давньогрецькі філософи та римські оратори почали приділяти значну увагу даній категорії.

У дослідженні зроблена спроба сформуванати цілісну репродукцію опису заданої теми, знайти універсальну базу для оптимального вивчення та усвідомлення категорії порівняння та її функціональних своєрідностей на матеріалі сучасної китайської мови.

В китайській мові, порівняння грає важливу стилістичну та конструюючу роль. Без цієї лінгвістичної категорії неможливо уявити повноцінну комунікацію та передачу інформації без втрати важливих акцентів. Саме тому так важливо окреслити та доцільно охарактеризувати структуру та функціональний інструментарій даного мовленнєвого поняття. Дослідження акцентує свою увагу саме на функціональних особливостях засобів реалізації порівняння, що дозволяє сформуванати повніше уявлення про різноманітні мовленнєві ситуативні вирішення окресленої цілі, а саме – смисловою передачею категорії порівняння за допомогою мови і її функціоналу.

Таким чином, актуальність дослідження зумовлена необхідністю: подальшого дослідження мовних механізмів реалізації компаративних

досліджень для розширення теоретичних та допоміжних знань у її вивченні; виявлення істотних функціональних особливостей організації категорії порівня в сучасній китайській мові.

Вивченням категорії порівняння під час комплексної дескрипції китайської мови вичали багато науковців: Ван Лі, Люй Шусян, Чарльз Н. Лі, Сандра А. Томсон, Ван Ляо-І, Ліншайло. Також варто відзначити українських мовознавців, які охарактеризували категорію порівня з різних аспектів, а саме: І. Кучеренко, М. Черемисіна, Н. Майборода, Л. Мацько, Н. Хараман.

Об'єктом дослідження є сукупність граматичних та стилістичних лінгвістичних прийомів, сталих регулятивних функцій в процесі відтворення категорії порівняння.

Предметом – функціональні особливості засобів реалізації категорії порівняння в сучасній китайській мові.

Мета дослідження – окреслити та охарактеризувати основні функціональні особливості реалізації категорії порівняння в сучасній китайській мові.

Дослідження націлене на виявлення й опис форм функціональних особливостей засобів реалізації категорії порівняння в сучасній китайській мові, обумовлених виконанням стилістичної функції в рамках комунікативної інтеракції й відтворенні цілісної структурно-правильної мовної композиції, у взаємозв'язку з функціонально-стилістичним компонентом висловлювання.

Дослідження здійснюється на матеріалі СКМ, що визначає ряд характерних особливостей взаємозв'язку з точки зору домінантної функціонально-стилістичної функції в китайській мові.

Для досягнення поставленої мети повинні бути вирішені наступні **завдання:**

- означити загальну характеристику категорії порівня в лінгвістичному дискурсі;
- описати структурну побудову порівняння в сучасній китайській мові;

— окреслити та дати характеристику функціональним особливостям відтворення категорії порівняння окремих способів в сучасній китайській мові.

Методи дослідження визначені його метою і завданнями, а також обумовлені об'єктивними особливостями досліджуваного предмета. Проводилося лінгвістичне дослідження мовних конструкцій із застосуванням таких методів дослідження, як теоретичний аналіз поняття «порівняння», теоретичний синтез (компонування цілісного зібрання важливої інформації), контекстно-ситуативний аналіз висловлювання, описовий метод (опис структурно-граматичних й функціонально-стилістичних особливостей поданих компаративних конструкцій).

Матеріали дослідження складають собою подані в списку використаних джерел книги теоретичного напрямку пізнання китайської мови, а також приклади використання певних конструкцій та лексики на платформі БКРС для виявлення певних закономірностей відтворення порівняння на практиці.

Теоретичне значення результатів поданого дослідження пов'язані з теоретико-методологічною основою для розширення дослідження стилістичних характеристик граматичних категорій й дають можливість для подальших досліджень стилістичних характерних особливостей сучасних китайських граматичних категорій.

Практичне значення дослідження полягає в тому, що знання, отримані в ході дослідження реалізації компаративних конструкцій, можуть бути використані для подальшого опису для викладання таких навчальних дисциплін як «стилістика китайської мови», «теоретична граматики китайської мови».

Структура роботи. Курсова робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел.

РОЗДІЛ 1

КАТЕГОРІЯ ПОРІВНЯННЯ В СУЧАСНОМУ ЛІНГВІСТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

1.1. Порівняння як мовленнєве явище

Як лінгвістичне явище, порівняння означає спосіб вираження в мові ступеня відмінності або схожості між двома або більше предметами. Це первинна, вихідна й тому найважливіша форма мовного образу. Цього можна досягти за допомогою порівняльних форм прикметників і прислівників. Порівняння визнається основним загальнозначущим фактором процесу відображення об'єктивної дійсності. Воно є одним із найпоширеніших тропів образної промови і одним з найдавніших форм мислення – мислення з допомогою конкретних образів, а не абстрактних понять. «Деякі фігури мають специфічну форму, і значення фігури можна вивести з порівняння фігур». [8, с. 189]

Е. О. Фіник [23, с. 3-9] розглядає порівняння як мовний, так і стилістичний прийом, зазначаючи, що саме порівняння вважається найосновнішою формою образної мови, яка передбачає, що мовна одиниця пов'язана з об'єктом й можуть бути перенесені на інший об'єкт [23, с.6]. Як мовне явище порівняння являє собою надзвичайно різноманітне явище: структурні, змістовні способи відтворення семантики, синтаксичні функції, стилістичні ознаки, що визначають структуру порівняння.

Враховуючи гносеологічний характер категорії порівняння як операційної дії у пізнанні світу, тобто у виявленні подібностей та відмінностей

між об'єктами цього світу, слід затвердити, що дана категорія лежить в основі всієї мовної діяльності людини. Людина категоризує дійсність, означає результати цієї категоризації та представляє це означення у своїй мовній діяльності. Інакше кажучи, порівняння як вербалізований результат операційної діяльності з виявлення подібностей та відмінностей між об'єктами дійсності є не що інше, як творіння мови, а самі подібності та відмінності, що отримали «тіло» знака, становлять весь «біном мови». Когнітивно-креативний процес порівняння невіддільний і з інших явищ. Повідомляючи про нові подібні та відмінні властивості предмета, людина висловлює і своє ставлення до цього факту, вирішує комунікативні і прагматичні завдання, виявляє естетичну індивідуальність. Порівняння, таким чином, тісно пов'язане з модальністю, оцінкою, невизначеністю/визначеністю. Лінгвокреативна свідомість носіїв мови помітила та відзначила цю рівновагу (тимчасову або постійну, з чергуваннями змінних перетягувань на користь того чи іншого, з коливаннями та відхиленнями тощо) мовними категоріями. [11, с. 11]

На думку О. М. Доніка [6], порівняння є динамічною моделлю і основою багатьох образних мов, оскільки є гнучким способом представлення змісту. Це конвергентний феномен, оскільки він «перебуває на межі між технологіями тропеїчними та нетропеїчними стилістичними прийомами і виконує дві основні функції: пізнавальну та практичну [6, с. 19-20]. А. Бен [1] стверджує, що у всіх формах мовлення (опис, розповідь, судження), спрямоване на вплив на свідомість, порівняння використовується для того, щоб зробити предмет більш зрозумілим. У ораторському мистецтві та творах, що впливають на почуття, завдання інше: «Мета порівняння – це прямий вплив на враження» [1, с.56].

Відповідно до Ю. О. Грипаса [2], природа поняття «порівняння» (або «порівняльна конструкція») може бути зрозуміла за допомогою загальноприйнятої моделі, до структури якої належать три компоненти: суб'єкт порівняння – те, що порівнюють; об'єкт порівняння – те, з чим порівнюють; основу порівняння – яскраво виражену і всім відому ознаку [2, с.

297]. Трестороння структура порівняння окреслена також в західних дослідженнях, де виділяють «тему» (topic), або comparandum, (те, що описується порівнянням), «засіб» (vehicle), або comparatum, (те, до чого порівнюється об'єкт), у супроводі з маркером порівняння; «риси подібності» (similarity feature(s)) (властивості, спільні для теми і засобу), які можуть бути відкрито виражені або не виражені [29, с.165].

Щодо структури порівняння, то С. І. Єрмоленко та Г. В. Ішук [9] надають перевагу чотирифакторній моделі порівняльних конструкцій ("суб'єкт" - "об'єкт" - "основа" - "показник"). Дослідники наголошують, що між об'єктом і суб'єктом немає реального зв'язку, який "виникає лише у свідомості мовця, що намагається відтворити певну ситуацію в дійсності" [9, с. 59]. У цьому разі показник порівняльних відносин є інструментом мовного оформлення порівняльної семантики.

У фразах подібних на «Вікно було чорне, як агат...» (М. Хвильовий) Н. П. Шаповалова [19] окреслює: підмет «вікно», об'єкт «агат» і порівняльний показник «як», без якого неможливо реалізувати категорію порівняння. Концепти вікна та агата розглядаються не як невід'ємні частини структури порівняння, а як самостійні факти дійсної реальності. Дослідники вважають, що структура порівняння працює за умови, що між суб'єктом і об'єктом порівняння існує чітке семантичне відношення, яке не може ні ідентифікувати суб'єкта, ні об'єкт, ані позбавити мовця права розглядати їх як співвідносні одиниці. Обидва типи відношень визначаються метрикою порівняльної семантики [19, с.8].

Л. М. Малих [12] на основі аналізу праць сучасних лінгвістів стверджує, що категорія порівняння являє собою складну систему, організовану на численних рівнях виражальних засобів, як морфологічних (які часто містять порівняльні засоби прикметників і прислівників), так і синтаксичних (порівняльні прийменники, сполучники, відмінкові закінчення, порівняльні словосполучення тощо), за допомогою лексики та словоутворення. Полягає в тому, що, порівняння є частиною складних речень, ускладнених

простими/складними реченнями та порівняльними словосполученнями), за допомогою лексичних і словотворчих змін тощо. Водночас дослідники звернули увагу на важливі збіги в системах засобів вираження порівняння в різних мовах. Основні відмінності стосуються різного співвідношення цих засобів у даних мовах [12, с. 105].

Л.І. Мацько та О.М. Мацько [14] виокремлюють дві окремі групи: логічні та образні порівняння. За логічних порівнянь встановлюється ступінь подібності або відмінності між об'єктами одного класу і враховуються всі властивості. Логічні порівняння здебільшого використовуються в науковому, офіційно-діловому та розмовному стилях мовлення і додають нову інформацію та конотацію до предмета. Образні порівняння відрізняються від логічних тим, що вони обирають одну найбільш виразну ознаку, інколи несподівану, і роблять її головною, ігноруючи всі інші [14, с.152]. Успішне логічне (або нерепрезентативне) порівняння вимагає протиставлення однорідних понять, що відображають однорідні предмети і явища об'єктивної дійсності. А в образних одиницях порівняння порівнюються поняття, які здебільшого віддалені одне від одного, причому перспектива порівнюваних понять прямо пропорційна ймовірності виникнення образу.

Обґрунтованим критерієм для визначення образності можна вважати висунення в семантичній структурі агенту порівняння сигніфікативного компонента, на відміну від денотативного компонента при логічному зіставленні.

Відповідно до Р. П'єріні [27] існує три стратегії перекладу порівняльних конструкцій: 1) дослівний переклад, 2) заміна об'єкта порівняння, 3) скорочення об'єкта порівняння (особливо ідіом), субституція порівняння його значенням, 4) збереження того самого об'єкта і предмета порівняння через пояснення, 5) опущення об'єкта порівняння [27, с. 31].

Ефективність передачі порівняння як одиниці, що містить певне повідомлення, залежить від того, наскільки в перекладі збережена інформація, що міститься в тексті оригіналу: 1) об'єктивна або візуальна, логічна, що

відображає реальні фрагменти автентичності; 2) експресивна, емоційно-естетична (через яскраві образи, покладені в основу порівняльної конструкції, здатність читача підкреслити певні емоції та почуття); 3) стилістична (асоціація порівняння з певним функціональним стилем чи підстилем) [21, с.161].

Розуміння граматики порівняння є важливим для ефективної комунікації будь-якою мовою, оскільки це дозволяє ораторам і авторам точно й ефективно порівнювати різних людей, ідеї чи речі.

Розрізняють дві функції порівняння в мовах: 1) логіко-пояснювальну та 2) образно-експресивну, вони не ізольовані одна від одної, а постійно взаємодіють, взаємно доповнюючи.

Словник лінгвістичних термінів дає таке визначення [16]:

- 1) Порівняння - поняття, що позначає більшу або меншу якість. Виражається граматичними категоріями ступенів порівняння - прикметниками та прислівниками;
- 2) Уподібнення: спосіб зіставлення одного предмета з іншим на основі спільних ознак; [16, с. 343] Категорія порівняння реалізується в семантичному плані за допомогою порівняльних конструкцій.

Порівняльна конструкція – це конструкція , яка відповідає наступним умовам:

- 1) Складається з двох складових, одна з яких оцінюється як вираз референта порівняння, друга – як вираз агента (еталона) порівняння.
Референт – це мовна форма, що називає предмет чи ситуацію, що порівнюється з чимось іншим, агент (еталон) – форма, яка називає, представляє те, із чим порівнюється перше. Перша складова називається позитивним компонентом, друга – компаративним.
- 2) Компаративний компонент є синтаксичною конструкцією, яка також членується на дві складові. Одна з них оцінюється як показник порівняння, а

друга, яка є знаменною частина – як власне агент (еталон) порівняння, який виражається за допомогою слова, словосполучення або пропозиції.

3) Порівняльна конструкція також має задовольняти загальним вимогам речення. [17, с. 343]

За допомогою побудови образних порівнянь письменники можуть привернути увагу читачів і вплинути на їхні емоції. Основна відмінність, яка може виникнути при відтворенні цих стилістичних прийомів у перекладі, полягає в тому, що рівень експресії може бути применшений або перебільшений, що призводить до применшення або перебільшення емоційного контексту всього твору та спотворення образів персонажів. Таке перекладацьке упередження може бути викликане свідомим бажанням перекладача надати читачеві більш точне уявлення про ситуацію, стан і характер персонажів або несвідомим чином – із-за суб'єктивної природи сприйняття оригіналу [5, с. 97].

Отже, можемо зробити висновок, що порівняння як складна та воодночас цілісна мовленнєва одиниця є вкрай важливою, бо здійснює важливу функцію, а саме: розширює багатство стилістичного та функціонального збагачення мови.

1.2. Поняття порівняння в китайській мові. Види порівняльних речень

Поняття порівняння в китайській мові використовується для вираження відносних якостей двох або більше предметів, людей або ідей. Порівняння є важливою частиною спілкування, що дозволяє мовцям передати інформацію про ступінь відмінності або подібності між речами.

У китайській мові порівняння часто відтворюються за допомогою структури «A 比 B прикметник», де A і B є об'єктами, що порівнюються, а

прикметник описує порівняння. Ця структура використовується для вираження переваги, меншовартості або рівності між суб'єктами.

Для цієї стилістичної категорії характерний великий смисловий обсяг, тому вона поділяється на ряд дрібніших підкатегорій, які ми повинні розглянути, аби розуміти їх різницю:

比喻

明喻	暗喻	借喻	讽喻	强喻
Очевидне порівняння	Приховане порівняння	Опосередковане порівняння	Алегоричне порівняння	Підсилене/ Сильне порівняння
Звичайний троп – образне прорівняння	Структурний варіант образного порівняння	Використання метафори	Використання алегорії	Варіант образного порівняння

Розглянемо кожну підкатегорію порівняння більш детально, аби краще усвідомити різницю між ними. Але спочатку означимо, що являє собою образне порівняння в цілому.

Невід'ємною ознакою порівняльної структури є наявність образності, яка найповніше відтворює мовну природу цієї категорії. Якщо об'єднати елементи одного класу, то категорії порівняння виявляють логічні ознаки, які в сукупності забезпечують пізнання предметів і явищ об'єктивного світу. За умови наявності в порівняльних конструкціях елементів різних класів, як уважає Т. П. Павлюк, утворюється образність [15, URL].

Виникненню образності сприяють такі умови: 1) наявність спільної диференційної ознаки, за якою буде здійснено порівняння; 2) семантична

віддаленість понять, що зіставляються; 3) вживання агента порівняння у його сигніфікативному значенні [13, с. 299]. В образному порівнянні відбувається «прирошення смислу», тобто значення всього комплексу порівняння не просто складається з суми значень слів, що входять до його складу, а є самостійною мовною одиницею, значення якої відмінне від суми значень її частин [15, URL].

Образність є однією з найважливіших характеристик усталених порівнянь. Найскладніше перекладати образні порівняння, що містять національно-специфічний образ, який може бути або незнайомий культурі перекладу, або інакше інтерпретуватися. Такі міжкультурні ускладнення вимагають особливого розгляду і вироблення спеціальної стратегії з подолання труднощів при перекладі [21, с.157].

- 1) mingyu 明喻 – очевидне порівняння пов'язане з певним набором ознак. Воно є найпопулярнішим й найпростішим варіантом відтворення порівняння в китайській мові. Варто зазначити, що у всіх реченнях такого типу зустрічаються порівняльні союзи (比, 比较, 不如, 没有), а також союзи подібності (像, 像。。。一样, 像。。。同样, 像。。。似的 і т.д.).

Саме завдяки наявності союзів, які легко виявити в реченнях, цей різновид порівняння називається очевидним порівнянням.

你的汽车像一枚太空火箭快。

ni3 de qi4che1 xiang4 yi1 mei2 tai4kong1 huo3jian4 kuai4

Ваша машина швидка, як космічна ракета.

- 2) anyu 暗喻 - приховане порівняння являє собою структурний варіант образного порівняння. За своєю стилістичною структурою ці

конструкції являють собою прості речення зі складеним іменним присудком. Тут немає порівняльних союзів, саме тому цей різновид порівняння в китайській стилістиці прийнято називати «прихованим» порівнянням. Вищесказане можна означити формулою:

A(不)是 B, A 像 B

У таких реченнях «像» не використовується, але воно має на увазі – звідси й приховане порівняння.

她是我的天空，她是我的土地，她是我的空气，是我的水。 ta1 shi4 wo3 de tian1kong1 ta1 shi4 wo3 de tu3di4 ta1 shi4 wo3 de tian1qi4 shi4 wo3 de shui3. Вона моє небо, вона моя земля, вона моє повітря, вона моя вода.

Друга частина цього різновиду порівняння часто використовується самостійно, утворюючи цим усічений варіант. У цьому випадку вона є особливим тропом, що зветься перифразом.

Перифраз – це метафорична або алегорична назва особи чи предмета. Як метафоричний та експресивний засіб, перифраз застосовується замість слів, що належать до нейтральної лексики, функціонуючи як метафоричні синоніми. Дуже поширений в художній літературі та публіцистиці. Перифраз може бути поетичним, гумористичним або образливим.

3) 借喻 – опосередковане порівняння. Можна сказати, що це пряма аналогія метафори в українській мові, оскільки метафора нагадує порівняння своєю образною основою.

Метафора - спосіб перенесення, утворений на схожості будь-яких предметів, ознак та явищ. Метафору зазвичай йменують «укороченим»,

«стиснутим» порівнянням. Внутрішній механізм порівняння й метафори є однаковим. І порівняння, і метафора утворені на зіставленні двох предметів, на спільності ознак, властивих цим предметам. Зовнішня ж структура у порівняння та метафори суттєво відрізняється. У випадку порівняння зіставлення отримує формально-граматичний вираз й базується на переносному значенні слів, тоді як метафора не має певних формальних засобів.

Розкриваючи сутність та особливості одного явища шляхом перенесення на нього ознак та властивостей іншого явища, метафора збагачує зображення об'єкта, надаючи мові чіткіших акцентів. Метафоричне вживання слів робить мову образною, виразною. У китайській мові метафора це один із найпоширеніших засобів створення виразно - образного мовлення. Образні засади деяких метафор вимагають додаткового пояснення, бо відображають своєрідні явища й характерні риси китайської дійсності. Можна означити вищесказане тим, що перифраз – образна назва предмета, а метафора – засіб його експресивної оцінки.

При опосередкованому порівнянні не тільки не вживається союзи чи зв'язки (像, 是), але й очевидно порівнюване стає порівнянням. Тут порівняння більш пряме й видиме, але для того, аби його сприйняти потрібно володіти глибокими знаннями лексики та її переносних значень. Наприклад:

生活的道路充满了荆棘。 sheng1huo2 de dao4lu4 chong1man3le jing1ji2 Життя повне ожини (труднощів,перешкод).

4) fengyu 讽喻 – це алегоричне порівняння. У стилістиці української мови цей троп відповідає алегорії. Для алегорії властивий подвійний зміст, контраст між тими сенсами, що безпосередньо виражені і тими, що маються на увазі. Коли одна ситуація порівнюється з логікою речей іншої ситуації, саме тоді використовується 讽喻. В інших випадках 比喻 порівнюється один предмет з

іншим на основі вигляду, форми і особливих властивостей іншого предмета чи явища.

Зазвичай у структурних формулах порівняння маються на увазі два компоненти (порівнюване та порівняння): в 明喻 – (A 像 B), в 暗喻 – (A(不)是 B) , в 借喻 – безпосередньо використовується порівняння (метафора). У fengyu 讽喻 спочатку йдеться про якусь справу (ситуацію), потім вказується вже інша справа (ситуація). Визначальним головну суть фактом є те, що відсутні всі логічні зв'язки між двома конкретними названими справами(ситуаціями), які б були легко виявлені читачем/мовцем.

Інколи fengyu 讽喻 може бути представлена у формі цілого оповідання, з початком і кінцівкою, але в такій історії ціль аж ніяк не у викладі головної думки. Основна задача - через цю історію дати зрозуміти (натякнути) на певну логічну есенцію (суть) й тоді це вже буде називатися 寓言 yuyan – притча/байка. Китайська народна творчість вкрай славиться притчами з глибоким змістом. Для наведення відповідного прикладу використаємо головну думку (приклад алегорії) з твору «Персик» Чень Чжисуя:

«我小时候种了一棵桃树，县里的官员担心它会占用土地。如今，遍地开花，这项功绩正式载入区史册».

4) qiangyu 强喻 – підсилене/сильне порівняння. Являє собою аналог образного порівня в українській стилістиці. У даному випадку, лексико-стилістичні засоби нерідко тісно взаємодіють між собою. Тому деякі з них поєднують у собі особливості, властиві різним тропам.

У сфері стилістичної категорії 比喻 biyu, крім метафори уособлення та метафоричної алегорії, зустрічається ще одне проміжне, медіальне явище, а саме порівняння, що містить художнє перебільшення, що являє собою гіпертрофований образ. Порівняння даного типу може бути назване гіпероболічним порівнянням. Воно нерідко має високий рівень експресивності, є чинним засобом художнього впливу. У китайській

стилістиці являє собою варіант очевидного порівняння. Проте для 强喻 характерні яскравіші, сильніші, гіперболізовані образи. Наприклад:

我看见了蝴蝶遮天蔽日. wo3 kan4jian4le hu2die2 zhe1tian1bi4ri4 Я побачив, як метелики закрили собою небо (вказівка на велику кількість)

Крім того, китайські порівняння можна використовувати для підкреслення або контрасту, для суджень чи оцінок або для встановлення зв'язків між речами. Наприклад, порівнюючи зріст або вік двох людей, мовці можуть визначити, хто вищий, а хто старший. Порівнюючи розміри або форми двох предметів, мовці можуть визначити, який з них більший або кругліший.

Однією з функціональних особливостей порівнянь у китайській мові є вираження ступеня відмінності або подібності між двома чи більше речами. Порівняння дозволяють мовцям передавати інформацію про відносні якості різних предметів або людей.

Іншою функцією порівнянь у китайській мові є створення акценту або контрасту. Порівнюючи дві речі, оратори можуть привернути увагу до відмінностей між ними та виділити якості, які роблять одну річ вищою або нижчою за іншу.

Порівняння в китайській мові також можна використовувати для суджень або оцінок. Використовуючи прикметники для опису порівнюваних якостей, мовці можуть висловити свою думку про те, що краще чи гірше, більш чи менш цікаво тощо.

Нарешті, порівняння можна використовувати для встановлення зв'язків між речами. Наприклад, порівнюючи зріст або вік двох людей, мовці можуть визначити, хто старший, а хто вищий. Порівнюючи розміри або форми двох предметів, мовці можуть визначити, який з них більший або кругліший.

Порівняльні речення є типом теми-коментарної структури в китайській мові. В сучасній китайській мові розрізняють чотири види порівняльних речень:

1. Стверджувальна порівняльна зверхність, виражена присудком.
2. Речення з порівняльним маркером переваги 比.
3. Порівняльна рівність, позначена за допомогою 跟 та його варіаціями 像, 如 有.
4. Корелятивне порівняльне речення, що позначене за допомогою 越。。。越. [22.c.297].

Отже, можемо зробити висновок, що порівняння є важливою частиною мови, і вони відіграють вирішальну роль у спілкуванні. Вони дозволяють нам виражати відмінності між людьми, речами чи ідеями та висловлювати про них судження. Лінгвістично порівняння можна відтворювати за допомогою різних структур залежно від мови. У китайській мові є кілька певних видів порівняльних речень. Найпопулярніший та найпростіший спосіб утворення порівняння – використання «比». Розуміння порівняльної структури в різних мовах має важливе значення для ефективного спілкування та вираження відмінностей.

1.3. Структура порівняння в китайській мові

Логічна (мовна) структура порівняння передбачає в одиниці наявність чотирьох компонентів. Перший – порівнюваний об'єкт, чи компарант, у іншій термінології – «суб'єкт порівняння», «агент порівняння», хоча термін «суб'єкт», по-перше, функціонально перевантажений, а по-друге, справжнім суб'єктом порівняння є сам порівнювальний, який у логічній структурі порівняння саме немає, якщо не брати до уваги авторизаційних предикатів. Другий компонент - компарат, тобто об'єкт-еталон, з яким порівнюється компарант, в іншій термінології - "об'єкт порівняння" або "референт порівняння". Третій компонент – основа порівняння, тобто -ознака, що є загальною, спільною для порівнюваних об'єктів щодо затвердження їх подібності / відмінності; деякі дослідники називають його "модулем

порівняння". Четвертий компонент – компаратор, за В. М. Огольцевим – «модуль порівняння» [Огольцев 1978]). [11, с. 140].

Порівняння як загальна схема побудови словесного знаку будь-якого рівня складності, що містить як строго обов'язкову частину позицію «середнього члена», умовно позначається як А (r) В, де (r) – «середній член», тобто граматичний показник наявності відношення порівняння (найчастіше, сполучник), А і В – два порівнювані предмети (об'єкти, явища в різній термінології).

Порівняльні конструкції використовуються для порівняння двох речей або двох пропозицій щодо певного стандарту порівняння. Є три типи зв'язків між двома порівнюваними елементами, і такі зв'язки виражаються такими засобами:

- 1) Порівняння за вищим ступенем (зверхністю) виражається формулою: «А 比 В + присудок (присл., ПС (прикметникове словосполучення), статичне дієслівне словосполучення);
- 2) Порівняння щодо нижчого ступеня (неповноцінності) виражається формулою: «А 没有/不如 В + предикат ((ім'я) присл., Пс, статичне дієслівне словосполучення);
- 3) Порівняння за однаковим ступенем (рівність) виражається формулою: «А 跟 В + предикат («一样» + присл. (Пс статичне дієслівне словосполучення).

У поданих формулах А є елементом для порівняння, а також підметом або темою речення; В вводиться прийменником «比» або «跟» і кодує елемент, з яким порівнюється А; семантично він є основою порівняння. А порівнюється з В щодо стандарту порівняння, і це предикат, який визначає стандарт порівняння.

Відмінною властивістю китайських порівнянь є те, що для їх створення використовуються тільки два види маркерів. Перший— це маркер переваги 比, а інший — маркер рівності 跟 та інші його варіації. Неповноцінність

передається негативними формами порівняння зверхності або рівності. Головний стандарт для відтворення порівнянь полягає в тому, що термін, який порівнюється, ставиться перед дієсловом, як правило, в якості підмета чи топіка, тоді як стандарт порівняння виступає як доповнення до прийменника. Це означає, що в порівняльному реченні не можна порівнювати нічого, окрім підмета та теми. У своїх дослідженнях Ч. Лі та С. Томпсон відносять китайську мову до тієї групи мов, для яких характерне висування теми (топіка) як сегмента висловлювання, яке несе основне смислове навантаження, що становить «центр уваги». Тож можемо зазначити, що таке тяжіння є цілком природним для китайської мови. [10, с. 140]. Наслідок цієї унікальної природи А означає, що під час побудови порівняльного речення, якщо порівнюваний елемент не є підметом або темою, ми повинні сформулювати складне статичне речення так, аби він був закодований як підмет або тема речення. [21, с. 431]. Також у китайському порівняльному реченні прямий додаток або прислівник не можна порівнювати, якщо не були виконані умови формули порівняння. Порівняльна фраза виступає як головний предикат. Зразок можна підсумувати як схему, де А представляє термін, що порівнюється, В представляє стандарт порівняння, ДМ представляє фразу диференційної міри, V являє собою основну частину предиката, а порівняльний маркер є прийменником, наприклад 比, 跟, 像, 如 або 有:

А 比/跟/像/如/有

В (прислівник ступеня) V (ДМ)

У поданій таблиці два порівняльні терміни А і В зазвичай є номінальними фразами. Інколи вони можуть бути іншими фразами або навіть неповною фразою з використанням багатокрапки.

Під час порівняння іменників структура змінюється на «А 比 В 更/还+ прикметник», де 更 або 还 означає «навіть більше/більше», а прикметник описує самий сенс порівняння. Наприклад:

«这个苹果比那个苹果更红». zhe4 ge4 ping2guo3 bi3 na4 ge4 ping2guo3 geng4 hong2 «Це яблуко червоніше того яблука».

У порівняннях з маркером 比 є скалярним за своєю природою. Це може бути градаційний статичний предикат, наприклад 高 «високий», предикат, який має шкалу напрямків, як-от 下来 «опускатися», або часовий прогрес події, яка пов'язана з конкретною властивістю, такою як складене дієслово з доданим безперервний аспектом дії 下去.

Коли присудок у такому порівняльному варіанті означає дію на зразок 买苹果 mai3 ping2guo3 (купувати яблука) вимога вказіки на кількість може бути забезпечена за допомогою прислівників, як от 多 «більше» та 少 «менше» разом із фразою вимірювання, аби позначити різницю. Наприклад:

姐姐比妈妈多买了苹果。 jiejie3 bi3 mama1 duo1 mai3le ping2 guo3 Сестра купила більше яблук, ніж мама.

Предикат в порівняльній формулі завжди повинен бути статичним і градуїтованим. [3, с. 568]. Саме тому предикати в порівняльному реченні обмежуються прикметниковими словосполученнями, статичними дієсловами або дієслівними словосполученнями, що виражають стани.

Коли присудок складається з прикметника і доповнення, то прикметник представляє собою результат порівняння і представляє головну інформацію, а доповнення натомість дає більш детальну інформацію. Цей порядок є цілком природним, тому що коли ми порівнюємо дві сутності, перше враження, яке ми отримуємо, полягає в тому, що одна сутність більша або менша за іншу, а додаткова інформація полягає в тому, наскільки більша чи менша одна сутність відносно іншої. Тому даний порядок речень повністю відповідає концептуальній структурі китайської мови.

У порівняльному реченні 比 присудок може складатися з дієслова «有» плюс абстрактний іменник. Такий предикат виражає саме стан, а не дію. Наприклад:

姐姐比哥哥有经验，她访问了三十个国家。 jiejie3 bi3 gege1 you3 jing1yan4 ta1 fang1 wen4le san1 shi2 ge4 guo2 jia1 У старшої сестри більше досвіду, ніж у старшого брата, вона відвідала тридцять країн.

Висновки до розділу 1

Порівняння полягає у вживанні мовних одиниць для вираження порівняльних відношень, які виявляються як загальномовне значення, і його сутність полягає у розкритті ознак певних предметів, явищ, дій, символів, ситуацій, явищ, дій, ознак, ситуацій шляхом зіставлення з ними. подібні об'єкти.

Більшість сучасних вчених вважає, що структура порівняння складається з трьох частин: суб'єкта порівняння, об'єкта порівняння та основи порівняння (іноді з четвертою складовою – показником порівняння). За стилістичними маркерами розрізняють порівняння логічне й порівняння образне. Образне порівняння фіксує одну з найвиразніших, часом несподіваних, ознак предмета чи явища і робить її основною ознакою, ігноруючи всі інші. Ознакою образного порівняння є абстрактність, яка полягає у відволіканні уваги від значення слів, що входять до порівняльної конструкції. Індивідуальність кожного автора відображається у виборі теми й у методі порівняння, у оформленні мови, у створенні асоціацій, які представляють пізнавальну сферу письменника чи поета.

Образні порівняння виокремлюють певну найвиразнішу ознаку і роблять її головною, ігноруючи всі інші. Таким чином, образні порівняння мають свою основою саме факт зіставлення понять. Це передбачає наявність наявність когнітивних зв'язків з дійсністю. Образні порівняння також можуть

яскраво демонструвати відношення мовця стосовно об'єкта порівняння, що надає читачеві додаткову інформацію.

Головною проблемою відтворення метафори в художньому перекладі є її метафоричність, яка потребує збереження змісту й асоціацій, породжених метафорою. Тому перекладач або повторює прийоми оригінального тексту, або, коли це неможливо, винаходить власні стилістичні прийоми в перекладі, які створюють подібні емоційні ефекти. Найпопулярніший та найпростіший спосіб утворення порівняння – використання «比». Існують й інші способи утворення порівняльних конструкцій, які використовуються при наявності певних контекстуальних та стилістичних наративів. Розуміння порівняльної структури в різних мовах має важливе значення для ефективного спілкування та вираження відмінностей.

РОЗДІЛ 2

ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ РЕАЛІЗАЦІЇ КАТЕГОРІЇ ПОРІВНЯННЯ В СУЧАСНІЙ КИТАЙСЬКІЙ МОВІ

2.1. Прийменник 比 як засіб реалізації порівняння

У китайській мові існує кілька способів вираження порівняння, зокрема:

1) Використання структури «А 比 В + прикметник», як обговорювалося раніше. Це найпоширеніший спосіб порівняння китайською мовою.

2) Використання слова «像» для вираження подібності.

3) Використання слова «跟» для вираження порівняння або зв'язку між двома речами.

4) Використання слова «比较» (порівнювати) для вираження порівняльного ступеня.

5) Використання слова «超过» для вираження перевищення.

6) Використання слова «不如» для вираження неповноцінності або порівняно низького рівня чогось.

7) Використання слова «最» для вираження перевищення.

8) Використання слова «更» для вираження перевищення.

Загалом існує багато способів вираження порівняння в китайській мові, і відповідний метод залежить від контексту та конкретних якостей, які порівнюються.

Означимо наразі функціональні особливості відтворення речення з порівняльним маркером переваги 比.

Існує кілька основних формул реалізації порівняння з маркером переваги 比:

1) A 比 B + 形容词 (прикметник)

Наведемо приклад відтворення поданої структурної одиниці:

基辅比纽约神秘。 jī1 fū3 bǐ3 niú3 yuē1 shén2 mì4 Київ містичніший за Нью-Йорк.

Це найпростіша і найпопулярніша структурна порівняльна конструкція. Її недоліком можна вважати те, що немає вказівки, акцентування на степені вказаної ознаки порівнювальних речей, що призводить до втрати об'єктивно логічно зажаданої інформації.

2) A 比 B+更 (还) +形容词/动词 (прикметник/дієслово)

这辆汽车比那辆汽车更现代。zhe4 liang4 qi4che1 bi3 na4 liang4 qi4che1 geng4 xian4dai4 Ця машина сучасніша за ту.

В даному випадку додавання 更 або 还 акцентує увагу на факті того, що один предмет має більш позитивно розвинену ознаку ніж інший.

Варто зазначити, що перед прикметниками і дієсловами в такому порівнянні не можна ставити «很», «非常», «真», «最». [18, с. 166]

- 3) A 比 B + 形容词 (прикметник) + 数量词 (числівник) (/ (得多, 一点儿, 一些))

这个公园比那个公园漂亮一点儿。zhe 4 ge gong1yuan2 bi3 na4 ge4 piao4liang yi1 dian3r Цей парк трохи красивіший за той парк.

爸爸比姑母大四岁。ba4ba bi3 gu1mu3 da4 si4 sui4 Тато старший за тітку на чотири роки.

- 4) A 比 B + 形容词 (прикметник) + 动词 (дієслово) + 数量词 (числівник) / (得多, 一点儿, 一些)

日语比法语难以学一些。ri4yue1 bi3 fa3yu3 nan2yi3 хуе2 yi1xie1 Японську мову важче вивчити, ніж французьку.

- 5) A + 动词+得+B+形容词 (прикметник) / (形容词 (прикметник) +得多 / 一点儿)

司机开车得比校车快得多。sījī kāichē de bǐ xiàochē kuài de duō
Водій їздить набагато швидше, ніж шкільний автобус.

Звернемо увагу на той факт, що 一些 та 一点儿 вказують на незначну різницю між об'єктами, а 多 та 得多 вказують на значну різницю.

Варто зазначити, що в реченнях такого типу «比 B» може бути розташоване перед дієсловом.

被告比原告来得晚一点儿。bèigào bǐ yuángào lái de wǎn yīdiǎnr
Відповідач прийшов трохи пізніше за позивача.

У разі, коли виражається відмінність того самого об'єкта в різний час, вказівка на час вживається відразу після 比.

这个风景比十年前精美 (多了)。zhè ge fēngjǐng bǐ shí nián qián jīng měi
Цей краєвид прекрасніший, ніж десять років тому.

Присудок речення 比 може складатися зі словесної фрази з модифікатором одного з таких односкладових прислівників, як-от: «多» (багато), «少» (мало), «早» (рано), «难» (важко), «易» (легко) «先» (спочатку), «后» (пізніше в послідовності) тощо. Ці прислівники походять від прикметників, які можна виміряти ступенем. [21, с. 434]. Предикати або словесні фрази, що містять вимірювані прислівники, представляють стандарти порівняння з точки зору часу, кількості дії та ступінь складності виконання дії тощо.

Ми повинні розуміти, що в цьому типі порівняльного речення порівнюється якість, кількість або абстрактне значення, пов'язане з дією, а не дія, названа самим дієсловом. Отже, предикат по суті означає стан.

У разі коли дві дії вступають у порівняння щодо абстрактного аспекту, такого як кількість, якість або час, для цієї мети часто використовується конструкція з комплементом 得. У цій конструкції дві задіяні дії кодуються як дві номіналізовані фрази або речення, і дві пропозиції порівнюються щодо якості. Результат порівняння виражається прикметником «好» (добре) або «好得多» (набагато краще). [21, с. 435]

Потрібно звернути увагу на конструкцію з 得 й той факт, що доповнення до прикметника не може містити вказівку на число, яке позначає конкретну різницю. Аби вказати конкретну різницю між двома елементами, що порівнюються, ми повинні використовувати конструкцію, в якій словесна фраза містить вимірюваний прислівник. Недопустимість конкретного числівника в конструкції з комплементом 得 пов'язана з її комунікативною функцією. Речення з 得, коли воно використовується для порівняння, сигналізує про різницю між двома порівнюваними сутностями щодо ступеня чи обсягу, а не конкретної кількості. Це можна продемонструвати прикладом:

姐姐每天休息休得比我少一些。jie3ji3 mei3tian1 xiu4xi2 de2 bi3 wo3 shao3 yu1xie1
Моя сестра щодня відпочиває менше, ніж я.

6) A 比 B+能源动词 (модальне дієслово) + 动词 (дієслово) + (多了)

这位女护士比我会打扑克。zhe4 wei4 nu3hu4shi bi3 wo3 hui4 da3pu1ke4
Ця медсестра вмє грати в покер краще за мене.

Присудок також може виступати в ролі допоміжного дієслова за яким повинне слідувати активне дієслово. [21, с. 436] Цей факт можна продемонструвати прикладом:

姐姐比我会/能跳舞。Jie3jie bi3 wo3 hui4/ neng2 tiao4wu3 Моя сестра
вміє танцювати краще за мене.

В даному прикладі допоміжні слова 会 та 能 виражають здатність людини виконувати певну дію, що в свою чергу позначає стан. В цьому відношенні можна згадати про те, що використання таких дієслів як 减少 (зменшуватися) та 增加 (збільшуватися) в якості предиката знову ж таки для відтворення порівняння станів. [21, с. 436]

7) 主要 (підмет) + A 比 B (в якості обставини) + 形容词 / 动词
(прикметник/дієслово)

这位律师这个星期比上个星期自由。zhe4 wei4 lü4shi1 zhe4 ge4
xing1qi2 bi3 shang4 ge4 xing1qi2 zi4you2 Цього тижня адвокат вільніший, ніж
минулого тижня.

8) A 比 B+动词 (дієслово) +程度补语 (доповнення ступеня) / A+动词
(дієслово)+得+比+B+ 程度补语 (доповнення ступеня)

这位教授比学生来得晚。zhe4 wei4 jiao4shou4 bi3 xue2sheng1 lai2de2
wan3 Професор прийшов пізніше студентів.

9) 一量词 (рахувальне слово) +比+一+量词+形容词 (прикметник)

姐姐一年比一年聪明。jie3jie yi1nian2bi3 yi1nian2 cong1ming2 Моя
сестра з кожним роком розумнішає.

Ця структура вказує на підвищення ступеня. Її особливістю є те, що її не можна використовувати перед підметом.

Заперечна форма порівняння з «比» утворюється за допомогою зміни «比» на «没有».

Це можна описати формулою:

A 没有 B + 形容词 (прикметник) / 动词 (дієслово)

她工作得没有我快。 ta1 gong1zuo4 de mei2you3 wo3 kuai4 Вона не працює так швидко, як я.

Однак, іноді існують такі лінгвістичні обставини, які дозволяють використання заперечення «不». В такому випадку велику роль в визначенні значення речення покладається саме на контекст і мовне середовище. [18, с. 171]

Існує загальна формула для відтворення заперечної форми порівняння з «不比», а саме:

A 不比 B....

Покладаючись на різні мовні контекстуальні ситуації, ми можемо виділити декілька основних патернів смислового навантаження заперечної форми подібного порівняння:

- 1) Ситуація, коли один з двох порвнюваних об'єктів є не таким хорошим як інший.

我现在的心理状态不比从前了。 wo3 xian4zai4 de xin1li3zhuang4tai4 bu4bi3 cong2qian2le Мій психічний стан не такий, як раніше.

2) Ситуація, коли два порівнювані об'єкти є цілком однаковими.

基辅不比米兰精美。jī1fū3 bú4bǐ3 mǐ3lán2 jīng1měi3 Київ такий же прекрасний як і Мілан.

3) Ситуація, коли порівнювані об'єкти є однаковими. В такому разі може використовуватися «也不比». Наприклад:

去年秋天不比今年暖和，也不比今年冷。qù4 nián2 qiū1tiān1 bú4bǐ3 jīn1nián2 nuǎn3huo yě3bú4bǐ3 jīn1nián2 lěng3 Минула осінь не була ні теплішою, ні холоднішою, ніж цьогорічна.

2.2. «像» та «跟» як засоби реалізації порівняння

Розглянемо функціональні особливості використання «像» для вираження фактору подібності. Його часто використовують у порівняльних реченнях, аби описати, що одна річ схожа на іншу. Зазвичай, в формулі утворення такого порівняння буде присутнє «一样». Можна сформулювати формулу створення подібного порівняння:

A+像 B 一样+ прикметник.

Наведемо приклади для якісного розуміння побудови:

我姐姐像雕像一样漂亮。wǒ3 jiějie3 xiàng4 diāo1xiàng4 yí1yàng4 pǎo2liàng Моя сестра красива, як статуя.

这只狗像树懒一样缓慢。zhè4 zhī1 gǒu3 xiàng4 shù4lǎn3 yí1 yàng4 huǎn3mǎn4 Цей пес повільний, як лінивцевь.

这丝绸像铃兰一样柔软。Zhe4 silchou2 xiang4 ling2lan2 yi1yang4 rou2guan3 Цей шовк ніжний як конвалія.

У поданих прикладах «像» використовується для опису подібності між двома речами, а «一样» використовується для вказівки на те, що вони певним чином однакові. Загалом, «像» є корисним словом для вираження подібності та зазвичай використовується в повсякденній розмові в сучасній китайській мові. Перед словом «一样» можуть знаходитися слова, зі значенням недостатності чогось, або зі значенням «майже», як-от: «差不多», «几乎», «不太» і т. д. Але при таких обставинах унеможлиблюється використання прислівників ступеня. У разі коли ви впевнені, що всі аспекти речення однакові, ви можете використовувати прислівник «完全». [31, 8 с.]

Загальна структурна формула для порівняння схожості з «像» буде виглядати так:

A 像 B

这个政策方面像哲学体系。zhe4 ge4 zheng4ce4 fang1mian4 xiang4 zhe2xue2 ti3xi4 Цей аспект політики схожий на філософську систему.

Заперечна форма буде виглядати так:

A 不像 B

这种学法不像那种辩证方法。zhe4 zhong3 xue2fa3 bu4xiang3 na4 zhong3 bian4zheng4 fang1fa3 Цей метод дослідження не схожий на той діалектичний метод.

Також існує повніша структурна форма порівняння схожості зі «像», яка розкриває суть схожості двох порівнюваних об'єктів:

A 像 B 这么 (那么) + 动词 (дієслово) (名词(іменник))

去年我国的经济状况跟今年这么稳定。 qu4nian2 wo3 guo2 de jing1ji4 zhuang4kuang4 gen1 jin1nian2 zhe4me wen3ding4 Економічна ситуація в моїй країні минулого року була такою ж стабільною, як і цього року.

Заперечна форма є такою:

A 不像 B 这么 (那么) + 动词 (дієслово) (名词(іменник))

这位宇航员不像白人这么为小事操心。 zhe4 wei4 yu3hang2yuan2 bu4xiang4 bai2ren2 zhe4me wei4 xiao3shi4 cao1xin1 Космонавт не хвилюється через дрібниці, як це роблять звичайні люди.

Такі порівняння краще розкривають головну думку, вказують на підґрунтя для формулювання порівняння.

Розглянемо паралельний зв'язок між використанням «像» і «有» в порівняннях:

- 1) A 像 B 那么 C вказує на те, що A і B схожі з точки зору C.
- 2) A 有 B 那么 C вказує на те, що A досягає ступеня B у термінах C.

Означимо вищесказане прикладами:

- 1) 这位女护士像这位医生那么熟练。
- 2) 这位女护士有这位医生那么熟练。

«像... (一样)» означає, що дві речі дуже схожі», а «跟... (一样)» вказує на те, що дві речі швидше однакові, ніж подібні.

Розглянемо функціональні особливості використання «跟» для відтворення порівняння або вказівки на безпосередній зв'язок між двома речами.

У китайській мові «跟» виступає в якості прийменника, який найчастіше використовується для вказівки на асоціацію між речами або порівняння.

Коли "跟" використовується для позначення асоціації, після нього буде стояти іменник або займенник, аби вказати на особу чи річ, з якою хтось асоціюється. Це можна продемонструвати наступним прикладом:

这辆车跟我们的船开始移动。zhe4 liang4 che1 gen1 women1 de chuan2 kai1shi3 yi2dong4
Машина й наш човен почали рухатися.

У разі коли "跟" використовується для вказівки на порівняння, після нього буде стояти прикметник або прислівник для побудови правильно структурованої конструкції. У такому вигляді його часто перекладають як "порівняно з" або "в порівнянні з". Знову ж таки при побудові можливе додавання «一样». В такому разі це вже буде стала порівняльна конструкція «A 跟 B。 。 。 一样+ прикметник». Наприклад:

这辆车跟那辆摩托车一样干净。zhe4 liang4 che1 gen1 na4 liang4 mo2tuo1che2 yi1yang4 gan1jing4
Ця машина така ж чиста, як той мотоцикл.

跟她比起来,他觉得自己很客观。gen1 ta1 bi3 qi3lai2 ta1 jue2de zi4ji2 hen3 ke4guan1
У порівнянні з нею він відчував себе вкрай об'єктивним.

Якщо перед "跟", прийменником, стоїть фраза-іменник, наприклад "这条河", і обидва заголовні слова однакові, заголовне слово після "跟" зазвичай опускається. Наприклад:

这条河跟那条一样深。zhe4 tiao2 he2 gen1 na4 tiao2 yi1yang4 shen1 Ця річка така ж глибока, як та.

Оптативні (модальні) дієслова, такі як 能, 会, зазвичай розміщуються після порівняльної конструкції «A 跟 B 一样».

这位司机跟我爸爸一样会飘移。zhe4 wei4 si1ji1 gen1 wo3 ba4ba yi1yang4 hui4 piao1yi2 Цей водій може дрифтувати як мій тато.

Якщо атрибутивна частина речення вказує на володіння, наприклад "我的阳伞", слід використовувати структурну частку 的, в разі коли заголовне слово опущено.

我的阳伞跟姐姐的一样。wo3 de yang2san3 gen1 jie3jie de yi1yang4 Моя парасолька така ж, як у сестри.

Ще однією поширеною формулою для відтворення поданого порівняння рівності це:

A 跟 B 相同

我的汽车的变速箱跟本田牌子的汽车相同。wo3 de qi4che1 de xian4su4xiang1 gen1 ben3tian2 pai2zi de qi4che1 xiang1tong2 У моєї машини така ж коробка передач, як у автомобіля марки Honda

Заперечна форма буде виглядати так:

A 跟 B 不同

基辅跟米兰城市学的原则不同。ji1fu3 gen1 mi3lan2 cheng2shi4xue2 de yuan2ze2 bu4tong2 Київ відрізняється від Мілана принципами урбанізму.

Заперечна форма порівняння рівності буде мати таку структурну формулу:

A 跟 B 不一样

这位卫生员跟这位卫生兵不一样。zhe4 wei4 wei4sheng1yuan2 gen1 zhe4 wei4 wei4sheng1bing1 bu4 yi1yang4 Цей санітар не такий, як цей санітарний солдат.

Існують мовні ситуації, коли «不» можна поставити перед «跟». В такому випадку «不» буде виступати в ролі заперечення конструкції «跟 B 一样». Для того, аби дане речення мало закінчену думку, потрібно додати другу частину речення. В такому випадку утворюється певне протиставлення порівнюваних об'єктів й сама думка мовця є повноцінно відтвореною без пропущення важливої додаткової інформації. Вищесказане можна означити формулою:

A 不跟 B 一样, A 跟 C 一样

乌克兰人生活的原则不跟俄罗斯人一样, 而跟欧洲人一样。wu1ke4lan2 ren2 sheng1huo2 de yuan2ze2 bu4 gen1 e4luo2si1 ren2 yi1yang4 er2 gen1 ou1zhou1 ren2 yi1yang4 Українці живуть не за тими самими принципами, що й росіяни, а за тими самими принципами, що й європейці.

Варто зазначити, що формула «A 跟 B 不一样+动词 (дієслово) не може застосовуватися в сучасній китайській мові. [31, 8 с.]

Також якщо існує потреба в більш точному вказанні ступеня можна використовувати «很», «非常», «真», «都».

A 跟 B 非常/很/真/都 不一样

这位学生的思路跟我们老师都不一样。 zhe4 wei4 xue2sheng1 de si1lu4 gen1 wo3men lao3shi1 dou1 bu4 yi1yang4 Спосіб мислення цього учня відрізняється від способу мислення нашого вчителя.

Існує також ще одна структурна формула для вираження порівняння схожості с «跟»:

A 跟 B 相似/差不多

我的学法跟你的差不多。 wo3 de xue2fa3 gen1 ni3 de cha4bu4duo1 Мій спосіб навчання схожий на твій.

2.3 Прийменник 不如 як засіб реалізації порівняння

«不如» - це китайське слово, яке часто використовують, аби акцентувати, що один варіант є нижчим за інший за якоюсь ознакою. Це різновид порівняння з негативною частковою конотацією стосовно певного об'єкта судження. Формула для цього буде виглядати так:

A+不如+B+ присудкові слова

Це можна ознаменувати прикладом:

这幅画不如那幅画漂亮。zhe4 fu2 hua4 bu4ru2 na4 fu2 hua4 piao4liang Ця картина не така красива, як та.

У реченнях з дієсловами зі доповненням ступеня «不如» можна поставити перед елементом, який порівнюється, або після службового слова «得». Наприклад:

这幅画不如那幅画得漂亮。zhe4 fu2 hua4 bu4ru2 na4 fu2 hua4 de piao4liang Ця картина не така гарна, як та інша. (1 варіант)

这幅画画得不如那幅漂亮。zhe4 fu2 hua4 hua4 de bu4ru2 na4 fu2 piao4liang Ця картина не така красива, як та інша. (2 варіант)

За винятком особливих ситуацій результати порівняння після 不如 є переважно прикметниками позитивного значення, наприклад:

多, 好, 亮, 快, 便宜 і т.д.

Лише деякі обмежені дієслова можуть використовуватися як предикати після «不如»:

- 1) Дієслова з модальними дієсловами перед ним.

我不如这位司机能驾驶飞机。wo3 bu4ru2 zhe4 wei4 si1ji1 neng2 jia4shi3 fei1ji1 Я не так добре керую літаком, як цей водій.

- 2) Дієслова з доповненнями ступеня.

这位学生日语不如你说得流利。zhe4 wei4 xue2sheng1 ri4yu3 bu4ru2 ni3 shuo1 de2 liu2li4 Цей студент не так вільно володіє японською мовою, як ви.

Існує лише заперечна форма "不如", тоді як стверджувальної форми "如" немає. Можна також стверджувати, що «不如» є негативною формою «比».
[24, 67 с.]

这只兔子比那只狗可爱。

那只狗不如这只兔子可爱。

Коли "不如" діє як прислівник, воно схоже на "没有" за значенням і використанням. Ці два слова здебільшого взаємозамінні. «不如» може виступати в якості предиката, вказуючи, що A 没有 B 好, тоді як «没有» не може використовуватися таким чином.

Його також можна використовувати для порівняння двох речей чи ідей, а також для вираження переваг чи рекомендацій. Загалом воно краще підходить саме для реалізації категорії порівняння в різних контекстах.

Наприклад:

比起丰田, 我老的奔驰坚固多了, 不如使用自己的车。bi3qi3 feng1tian2 wo3 lao3 de ben1chi2 jian1gu4 duo1le bu4ru2 shi3yong4 zi4ji3 de che1 Мій старий Benz набагато міцніший за Toyota, краще використовувати власний автомобіль.

Для вираження неповноцінності або відносно низького рівня чогось у китайській мові прийнятніше використовувати інші фрази, наприклад «不好» або «者差».

На додаток до вираження порівнянь, «不如» також можна використовувати для внесення пропозицій або рекомендацій. Наприклад:

我们不如去买香菜吧。wo3men bu4ru2 qu4 mai3 xiang1cai4 ba Ходімо купимо кінзи.

Загалом, «不如» — це універсальне слово, яке можна використовувати в різних контекстах для порівняння, вираження вподобань чи рекомендацій, а також для передачі почуття смирення чи прийняття якогось факту.

2.4 Прислівники 最 та 更 як засоби вираження порівняння

Як прислівник, "最" вказує на крайню ступінь і перевагу в порівнянні з трьома або більше людьми або речами того самого роду.

Базова структурна формула буде виглядати як:

1) 最+形容词 (прикметник)

这种动漫最有趣的。zhe4 zhong3 dong4man4 zui4 you3qu4de Це аніме найцікавіше.

2) 最+动词 (дієслово)

Дієслова обмежені тими, що виражають почуття, оцінку, враження, ставлення та іншу розумову діяльність.

我弟弟最想念我。wo3 di4di4 zui4 xiang4nian4 wo3 Найбільше за мною сумує мій молодший брат.

3) 最+方位词 (іменники-директиви) / (或个别处所名词 (або окремі іменники-локативи))

最北边的就是革命博物馆。zui4 bei3bian1 de jiu4shi4 ge4ming2 bo2wu4guan3 На півночі знаходиться музей революції.

"最" також можна використовувати для зміни дієслівних фраз, що містять слова часу або кількості, аби вказати максимум. Наприклад:

马尔代夫的东西很贵，这种项链最便宜也得二十美元。ma3er3dai4fu1 de dong1xi1 hen3 gui4 zhe4 zhong3 xiang4lian4 zui4 pian2yi2 ye3 de2 er4shi2 mei3yuan2 Речі на Мальдівах дуже дорогі, а найдешевше кольє такого типу коштує двадцять доларів.

«最好» виражає ідеальний вибір або найбільшу надію. Наприклад:

到四川旅游最好选在春天。dao4 si4chuan1 lǚyou2 zui4 hao3 xuan3 zai4 chun1tian1 Найкращий час для поїздки в Сичуань - весна.

Розглянемо функціональні особливості використання «更» для відтворення порівняння.

Як прислівник "更" використовується для порівняння, вказуючи на підвищення ступеня.

Базова структурна формула буде виглядати так:

1) 更+形容词 (прикметник) /动词短语(дієслівне словосполучення)

这一件衣服很漂亮，那条裙子更漂亮。zhe4 yi1 tiao2 yifu2 hen3 piao4liang na4 tiao2 qun2zi3 geng4 piao4liang Ця сукня гарна, а та спідниця ще гарніша.

Заперечна форма утворюється за допомогою додавання частки «不».

2) 更+动词(дієслово) +可能补语 (комплемент можливості)

那两个编织袋，我提不动。na4 liang3 ge4 bian1zhi1dai4 wo3 ti2 bu4 dong4 Я не можу підняти ті два плетені мішки.

Слід зазначити, що заперечна форма даної конструкції значно більше використовуються ніж стверджувальна.

爸爸再加那两个编织袋，我更提不动了。 ba4ba zai4 jia1 na4 liang4 ge4 bian1zhi1dai4 wo3 geng4 ti2 bu4 dong4 le Тато додав два плетені мішки, і я вже не міг їх підняти.

Слід зазначити, що «更» також часто використовується в порівняльних конструкціях з «比».

妈妈比爸爸更温柔的。 ma1ma bi3 ba4ba4 geng4 wen1rou2de Мама лагідніша за тата.

Отже, ми можемо затвердити, що категорія порівняння в сучасній китайській мові є досить багатосторонньою та цілісною з точки зору функціонально-стилістичного аспекту. Є декілька головних способів реалізації поданої категорії. Найголовнішою та найпростішою в реалізації є порівняння з «比». Звичайно, слід завжди мати на увазі різні контекстуальні та граматичні рамки, аби використання різних конструкцій було доречним.

Висновки до розділу 2

Сучасна китайська мова як мова ізолюючого типу є практично «універсальним» об'єктом лінгвістичного дослідження, бо характеризується суворою системою синтаксису і слабо розвиненим морфологічним оформленням лексичних одиниць. Основна функція стилістичних одиниць полягає в експресивному збагаченні тексту та виокремленні певних деталей, явищ, подій. Проведений аналіз функціональних особливостей реалізації

категорії порівняння в сучасній китайській мові допоміг краще узагальнити та сформулювати більш розгорнутий погляд на універсальні шляхи відтворення правильних компаративних конструкцій з дотриманням норм функціонально-стилістичного спектра. Приклади особливих випадків використання певних слів та конструкцій для передачі порівняльного контексту наочно демонструють певні типові особливі шляхи реалізації відповідних контекстуальних наративів. Детальний аналіз поданих граматичних конструкцій цілісно відтворює лінгвістичні норми й певні вимоги до використання лексики. Можемо затвердити, що функціональні особливості реалізації компаративних значень заключені в тісний взаємозв'язок з граматичним та контекстуальним аспектами. Для вираження логічних порівнянь окреслюється ступінь схожості або відмінності між предметами одного класу. Ознака порівняння може ґрунтуватися як на протиставленні, так і на причинно-наслідкових відношеннях. Розуміння ознаки протиставлення не може бути повністю відтворене для реципієнта без контекстуального параметру.

Тож, можна затвердити, що поданий аналіз та висновки, що були виведені в процесі роботи над ним можуть збагатити знання та розуміння основних норм зображення лінгвістичної категорії порівняння зі збереженням автентичної китайськомовної специфіки.

ВИСНОВКИ

Під час свого історичного розвитку порівняння вивчали вчені з різних наукових дисциплін, включно з епістемологією, логікою, філософією і психологією. Нині добре відомо, що у зв'язку з доволі широким охопленням досліджуваного предмета існує потужний корпус робіт у царині лінгвістики. Це пояснюється головним чином тим, що елементи порівняння стали значущими не

тільки в художній літературі, а й у повсякденному людському мовленні, спонукаючи дослідників до вивчення цієї категорії.

Поняття лінгвістичного порівняння належить до синтаксичної категорії, яка відображає результат уявного зіставлення двох або більше однорідних чи протилежних явищ. Проаналізувавши теоретичний матеріал, ми дійшли висновку, що на сучасному етапі розвитку лінгвістичної науки досі не існує єдиного тлумачення актів, безпосередньо пов'язаних із процесом порівняння. Тому ми обрали визначення, яке кваліфікується більшістю науковців як фігура мовлення, що описує особу, явище, дію чи предмет через найхарактерніші ознаки, притаманні іншим об'єктам.

Це троп, семантичне значення якого передбачає наявність оцінних характеристик та зіставлення логічно відповідних або несумісних елементів.

Більшість сучасних вчених вважає, що структура порівняння складається з трьох частин: суб'єкта порівняння, об'єкта порівняння та основи порівняння (іноді з четвертою складовою – показником порівняння). Слід також зазначити, що структурні відмінності між цими конструкціями не є досконалими. Науковці вивчали порівняльні класи в різних функціональних цілях і представили власні структурні моделі, що виокремлюються на основі реалізації певних диференціальних ознак. Попри те, що проаналізована література містить низку таксономій порівняльних конструкцій, які ґрунтуються на структурних і граматичних засадах, загальноприйнятим і усталеним у науковому співтоваристві є те, що порівняльні конструкції класифікують за наявністю показників порівняння. Відібраний фактичний матеріал демонструє наявність різноманітних структурних конфігурацій, які сприяють емоційному та естетичному насиченню тексту.

Функціонал порівняння як і його стилістична функція в тексті залежить як від контексту, так і від певних граматичних рамок, в яких воно зображується. Саме тому, аналіз, який був проведений під час роботи окреслює чіткий зв'язок між граматиною, функціональними особливостями і саме відтворенням компаративної функції в залежності від різних

мовленнєвих ситуацій. Це вкрай важливо, бо розкриває сутність категорії порівняння не прямолінійно, а досить сутнісно. Ми не можемо відділити граматику від функціональних особливостей, бо, по суті, саме через граматичні конструкції і їх правильне застосування ми можемо досягти своєї цілі в передачі певного компаративного наративу. Збагачення знань про таке комплексне бачення категорії порівняння може допомогти при усвідомленні мови як комплексного та взаємопов'язаного організму, де кожна функція є результатом роботи та правильного використання окремих граматичних конструкцій, лексики. Цінність результатів проведеного аналізу може бути сприйнята через практичне використання поданих теоретичних висновків на практиці. Саме тому в роботі наявні приклади реалізації функціональних особливостей категорії порівняння безпосередньо після теоретичних висновків, аби затвердити подані висновки.

概括

语言是一个复杂的交际系统，在这个系统中，就像在一般世界中一样，一切都有其独特的性质。这是由所有演讲者的个人演讲中语言使用的具体情况决定的。由于语言，形成了智人。只有人懂语言。它的语言是一个人的所有人类属性的意识和表达的复杂手段，思想、意识的形成和表达，精神和情感领域的无限发展。比较作为将两个对立事物并置的表达，是对生命和进化这一事实的一种认识。因此，这一范畴在语言话语中占有重要地位也就不足为奇了。

比较范畴研究的过程源远流长。古希腊哲学家和罗马演说家开始相当重视这一范畴。

在这项研究中，试图形成对给定主题描述的完整再现，以找到一个普遍的基础，以更好地研究和认识比较范畴及其在现代汉语材料上的功能特点。在汉语中，比较起着重要的文体和建构作用。没有这种语言类别，就不可能想象在不丢失重要口音的情况下进行全面的信息交流和传递。这就是为什么概述和方便地描述这个语音概念的结构和功能工具如此重要的原因。该研究恰恰将注意力集中在比较手段的功能特征上，这使我们能够更完整地了解各种语音情境解决方案的概述目标，即使用语言及其功能的比较类别的语义传输。因此，该研究的相关性是由于需要：进一步研究比较研究的语言机制，以扩展其研究中的理论和辅助知识；识别现代汉语比较范畴组织的基本功能特征。

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бен, А. (2011). *«Стилістика та теорія усного та писемного мовлення: риторика та види словесних творів»* (2 вид., с. 320). Вид-во: «ЛІБРОКОМ».
2. Грипас, О. Ю. (2011). *"До питання про термінологічний апарат для позначення компонентів структури компаратива"* (10 вид., с. 296-299). Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова.
3. Головня, А. В. (2011). *«Особливості передачі культурного компонента порівняння при перекладі прозових творів Редьярда Кіплінга»* (9 вид., с. 156-163). Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка.

4. Горелов, В. І. (1979). *«Стилістика сучасної китайської мови»* (4 вид., с. 192). Вид-во: «Просвітництво».
5. Гусєва, А. Г. (2015). *«Проблема перекладу англійських порівнянь українською мовою»* (2 вид., с. 96-101). Вид-во: «Магістеріум».
6. Донік, О. М. (2018). *«Функційно-стилістичне навантаження порівняльних конструкцій у творах Надійки Гербіш»* (6 вид., с. 19-20). Вид-во: «Science and Education a New Dimension. Philology»
7. Дудик, П. С. (2005). *«Стилістика української мови»* (5 вид., с. 368). Вид-во: «Академія».
8. Енгельс, Ф. (2021). *«Анти-Дюрінг»* (9 вид., с. 576). Вид-во: "АСТ"
9. Єрмоленко, Ішук, С. Г. І. В. (2018). *«Специфіка порівняльних конструкцій у системі сучасної української літературної мови (на матеріалі прози Юрія Андруховича)»* (8 вид., с. 59-61). Вид-во: "Мова. Свідомість. Концепт. "
10. (2021). *«Китаєзнавчі дослідження №2»* (вид., с. 140). Вид-во: «Гельметика» НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ, ІНСТИТУТ СХОДОЗНАВСТВА ім. А. Ю. КРИМСЬКОГО УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ КИТАЄЗНАВЦІВ, КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА
11. Конюшкевич, М. І. (2018). *«НА ШКАЛІ ПОХОДЖЕНЬ І ВІДМІННОСТЕЙ: КАТЕГОРІЯ ПОРІВНЯННЯ В РОСІЙСЬКІЙ І БІЛОРУСЬКІЙ МОВАХ»* (2 вид., с. 436) ГрДУ ім. Я. Купали.
12. Малих, Л. М. (2011). *«НА ШКАЛІ ПОХОДЖЕНЬ І ВІДМІННОСТЕЙ: КАТЕГОРІЯ ПОРІВНЯННЯ В РОСІЙСЬКІЙ І БІЛОРУСЬКІЙ МОВАХ»* (2 вид., с. 105-110). Вісник Удмуртського університету.
13. Манчева, Є. Г. (2012). *«Значення образного порівняння як результат непрямой номінації та семантичної абстракції»* (3 вид., с. 298-302). Вісті вузів. Серія "Гуманітарні науки".

14. Мацько, Л. О, І. М. (2003). *«Риторика»* (2 вид., с. 152). Київ: Вища школа.
15. Павлюк, Т. П. *«Логічні та образні порівняння у сучасному поетичному тексті.»*. <http://intkonf.org/pavlyuk-tp-logichni-ta-obrazni-porivnyannya-usuchasnomu-poetichnomu-teksti/>
16. Розенталь, Д. Е. (1971). *«Словник-довідник лінгвістичних термінів»* (с. 343). Вид-во: "Просвітництво".
17. Черемисіна, М. І. (1971). *«Деякі питання синтаксису. Порівняльні конструкції»* (с. 48-49). Вид-во: Новосиб. держ. університету.
18. Чжу СяоСін (2015). *«Довідник для вивчення китайської мови»* (с. 171). Вид-во: Пекінського університету.
19. Шаповалова, Н. П. (1997). *«Функціонально-семантичний статус порівняльних конструкцій у сучасній українській мові»* (с. 8). Дніпропетровський державний університет.
20. Gibbons, Whiteley, A. S. (2018). *«Contemporary Stylistics: Language, Cognition, Interpretation»* (с. 367). Edinburgh University Press.
21. Charles, Thompsom, C. S. (1989). *«Mandarin Chinese: A Functional Reference Grammar»* (с. 691). University of California Press.
22. Chu-Ren Huang, Dingxu Shi (2016). *«A Reverse Grammar of Chinese»* (с. 598). The Hong Kong Polytechnic University, Cambridge University Press.
23. Finik, E. O. (2014). *«Verbal Image as a Translation Problem»* (с. 3-9). Лінгвістика. Лінгвокультурологія : зб. наук. пр.. / редкол. : Ю. О. Шепель (відп. ред.).
24. Jiang Liping, Yu Tianyu (2010). *«Chinese Grammar with Illustrative Pictures»* (с. 357). Higher Education Press.
25. Jian Kang Loar (2011). *«Chinese Syntactic Grammar: Functional and Conceptual Principles»* (с. 453).
26. Verdonk, P. (2002). *«Stylistics»* (с. 117). Oxford Introduction to Language Study, Oxford University Press.

27. Pierini, P. (2007). «*Simile in English: From description to translation*» (29 вид., с. 29-43). Clac CíRculo.
28. Ramtirthe, P. (2017). «*Style and Stylistics: An Overview*» (1st ed.). Savitribai Phule Pune University.
URL : <http://puneresearch.com/media/data/issues/5851747179068.pdf>
29. Shamsaeefard, M., Fumani, M. R. F. Q., Nemati, A. (2013). «*Strategies for Translation of Similes in Four Different Persian Translations of 'Hamlet'*» (1 вид., с. 164-168). Linguistics and Literature Studies.
30. Yip Po-Ching, Don Rimmington (2016). «*Chinese: A Comprehensive Grammar*» (2 вид., с. 440). Linguistics and Literature Studies.
31. 陆庆和 (2006). «*汉语比较句*» (с. 452). 北京大学出版社.
32. 郑子瑜 (1994). «*郑子瑜学术论著自选集*», 首都师范大学出版社 (с. 346). 首都师范大学出版社.

